

Paragraaf financiering

Treasury-functie

De gemeentelijke treasury-functie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van de overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. De functie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet FIDO, de ministeriële regeling Ruudo en de Treasuryverordening 2016.



Financieringsbeleid

De gemeente zet de overtollige geldmiddelen uit bij de Nederlandse Staat (schatkistbankieren). Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze laatste ontoereikend zijn kunnen er externe middelen in de vorm van projectfinanciering worden aangetrokken.

Financieringspositie

De financieringspositie van de gemeente Leusden wordt traditioneel gekenmerkt door een financieringsoverschot. De eigen financieringsmiddelen (de reserves en voorzieningen = ons vermogen) overtreffen de boekwaarde van de vaste activa. Ons vermogen is voor een groot deel aanwezig in liquide middelen en wordt in de schatkist aangehouden. Ook voor de komende jaren wordt uitgegaan van een financieringsoverschot.

x € 1.000	begin boekjaar	2018	2019	2020	2021
1.	Financieringsbehoefte (boekwaarde materiele vaste activa)	43.504	41.148	39.282	37.901
2.	Financieringsmiddelen (eigen/vreemde middelen)	49.457	47.245	46.555	48.647
3.	Financieringsoverschot (1-/-2)	5.953	6.097	7.273	10.746

Indicatoren

Om vooral de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten: renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een spreiding binnen de langlopende lening portefeuille te komen zodat het renterisico wordt beperkt. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Met de in 2015 aangetrokken BNG-lening blijft de gemeente ruim binnen de norm.

Kasgeldlimiet

Het doel van de kasgeldlimiet is om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Gemeenten mogen hun financieringsbehoeften slechts voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) financieren. De norm is op 8,5% van het begrotingstotaal gesteld. Aangezien er geen kortlopende schulden zijn blijft Leusden beneden de kasgeldlimiet.

Drempelbedrag schatkistbankieren

De lagere overheden zijn verplicht overtollige middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën (schatkist). Om het dagelijkse kasbeheer doelmatig uit te kunnen voeren is een drempelbedrag bepaald wat buiten de schatkist mag worden gehouden: een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal. Wij mogen in 2018 dus een positief rekening-courantsaldo bij de bank hebben van € 416.000; al het meerdere zal dagelijks naar de schatkist worden overgemaakt.

x € 1.000	2018	2019	2020	2021	
1.	Begrotingstotaal (incl. grondbedrijf)	55.499	55.345	59.203	54.426
2.	Renterisiconorm 20% (van 1)	11.099	11.069	11.840	10.885
3.	Verplichte aflossing BNG-lening	240	240	240	240
4.	Kasgeldlimiet 8,5% (van 1)	4.717	4.704	5.032	4.626
5.	Drempelbedrag schatkistbankieren 0,75% (van 1)	416	415	444	408

Rente en Beleggingenvolume



Rentebeleid

In 2017 is ons rentebeleid geactualiseerd. Hiertoe is de [notitie rentebeleid](#) op 18 mei 2017 vastgesteld, bij raadsbesluit 282255.

In lijn met het vernieuwde BBV verantwoorden we in de begroting alleen nog de (verwachte) werkelijk te betalen en te ontvangen rente. Op het taakveld Treasury worden de rentelasten van de investeringen meerjarig geraamd op basis van de liquiditeitsprognose.

Aan activa worden de werkelijke rentelasten van externe leningen toegerekend. In de Leusdense begroting is dit alleen het geval bij de rente van projectfinanciering (zie hierna bij 'Betaalde rente'). Voor de overige activa zijn geen leningen aangetrokken, waardoor er alleen afschrijvingslasten worden toegerekend.

In het nieuwe rentebeleid zijn de fictieve renteboeking afgeschaft. Voortaan wordt er geen bespaarde rentevergoeding meer over het eigen vermogen berekend, en de interne rekenrente is komen te vervallen. Deze wijzigingen betekenen een vereenvoudiging en bevorderen het inzicht in de financiële positie.

Betaalde rente

Het tarief van de in 2015 aangetrokken geldlening bij de BNG van € 6 miljoen is 1,705% voor de hele looptijd (25 jaar). Deze geldlening wordt gebruikt voor de financiering van het project MFC Atria. De rentelast van deze geldlening wordt toegerekend aan dit MFC.

x € 1.000	2018	2019	2020	2021
1. Aflossing	240	240	240	240
2. Rentelast	92	88	84	80

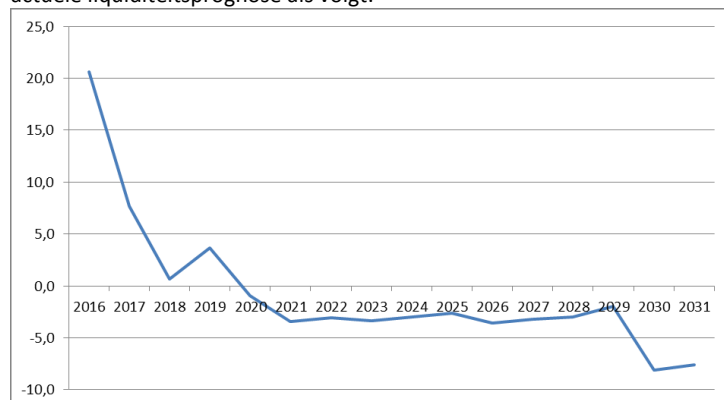
Rentevisie

Uit diverse rentenotities blijkt dat banken en financiële instellingen, zeker voor de korte termijn, slechts een zeer gematigde stijging voor de rentetarieven zien. De ECB zal vanwege gematigde inflatieverwachtingen een ruim monetair beleid blijven voeren. De rentetarieven zullen naar verwachting voorlopig dan ook negatief en laag blijven. De lange rentetarieven kunnen vanwege een aantrekkende inflatie naar verwachting iets gaan oplopen. De korte rente (aug 2017: 6 maands euribor -/- 0,27%) en de lange rente (aug 2017: 10 jaars rente 0,56%). Bij de invoering van schatkistbankieren gingen we uit van een structureel rendement van 1%. Door de rendements-ontwikkelingen staat dit uitgangspunt onder druk. Wat betreft de rentebaten gaan we in de begroting 2018, net als in 2016 en 2017, uit van een rendement van 0,5%. Dit is conform de Kaderbrief 2018. In meerjarenperspectief handhaven we het rendement op 1%.

Liquiditeitsprognose

Met het vernieuwde rentebeleid neemt het belang van de liquiditeitsprognose toe. Uitgaande van de investeringsplanning maken we een liquiditeitsprognose waarmee op basis van het gekozen rendement een opbrengstraming in de begroting wordt opgenomen. Het belang van de liquiditeitsprognose is toegenomen omdat we geen bespaarde rente meer rekenen over onze reserves. Er valt dus geen last (de bespaarde rente) meer vrij in onze begroting indien een reserve wordt aangewend om een investering te dekken. Er is alleen sprake van een wegvallende renteopbrengst. Daarom is het van belang dat elke investering wordt opgenomen in de liquiditeitsprognose en de planning regelmatig wordt bijgesteld.

Op basis van de door de raad genomen besluiten over investeringen en andere geplande investeringen is de actuele liquiditeitsprognose als volgt:



Grafiek 1 Liquiditeitsprognose 2016-2031

Projectfinanciering (aantrekken geldlening)

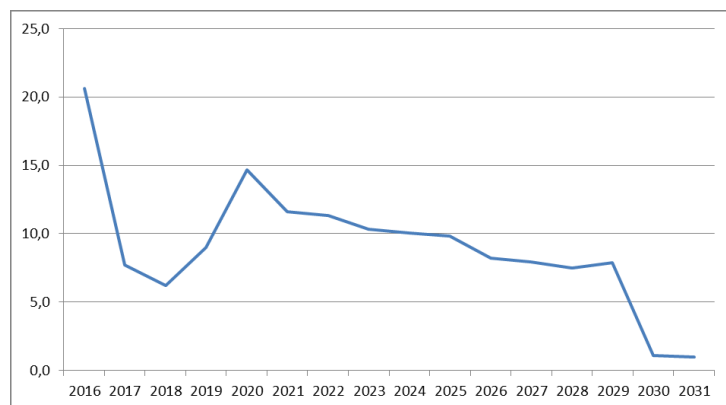
Uit de voorgaande liquiditeitsprognose blijkt dat het liquiditeitsoverschot vanaf 2021 omslaat in een liquiditeitstekort. Om het financieringsoverschot beschikbaar te houden voor het onderhoud van de infrastructuur is het instrument projectfinanciering in 2015 geïntroduceerd. Op basis van de hiervoor geformuleerde kaders wordt voor de volgende projecten externe financiering aangetrokken:

Hart van Leusden € 5,6 miljoen

IKC Berkelwijk € 6,7 miljoen

IKC Groenhouten € 3,8 miljoen

Indien voor deze drie investeringen projectfinanciering wordt aangetrokken wordt de liquiditeitsprognose als volgt:



Grafiek 2 Liquiditeitsprognose 2016-2031 na externe financiering

Beleggingsvolume en –opbrengst

Het totaal aan liquide middelen bij schatkist en banken bedraagt per 1 januari 2018 naar verwachting € 6,2 miljoen. In de begroting 2018 wordt uitgegaan van een beleggingsopbrengst van € 31.000. Gerelateerd aan het beleggingsvolume van € 6,2 miljoen is dit een verwacht rendement van 0,5%.

x € 1.000	2018	2019	2020	2021
1. Beleggingsvolume per begin boekjaar	6.200	9.000	14.700	11.600
2. Rendement	0,5 %	1 %	1 %	1 %
3. Beleggingsopbrengst	31	90	147	116

Beleggingsstrategie

Op basis van liquiditeitsprognose en rentevisie worden geen overtollige liquide middelen voor korte of (middel)lange termijnen in deposito bij de Staat (schatkist) weggezet.

Renteschema

In onderstaand schema wordt uiteen gezet hoe de rentetoerekening in de begroting 2018 plaatsvindt:

a.	externe rente lasten over korte en lange financiering	92.240
b.	externe rente baten	31.000
	saldo rente lasten en rentebaten	€ 61.240
c1.	rente die aan grondexploitatie wordt doorberekend	0
c2.	rente van projectfinanciering aan betreffende taakveld moet worden doorberekend	92.240
	aan taakvelden toe te rekenen rente	-31.000
d1	Rente over eigen vermogen	-
d2	Rente over voorzieningen	-
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	- € 31.000
e	aan taakvelden toegerekende rente	-
	renteresultaat op het taakveld treasury	- € 31.000

De externe rente lasten (a.) betreffen de rentelasten van de lening die is aangetrokken voor MFC Atria. Dit betreft projectfinanciering die wordt toegerekend aan het betreffende taakveld (c2). Aangezien Leusden geen andere leningen heeft wordt er geen rente doorberekend aan de grondexploitaties (c1) en ook niet ander de

overige taakvelden (e). Conform het vernieuwde rentebeleid wordt er geen rente meer berekend over reserves en voorzieningen.

Overig

Starters- en Duurzaamheidsleningen

De gemeente Leusden heeft € 551.700 eeuwig durend beschikbaar gesteld voor het verstrekken van startersleningen (aanvullende lening voor de aankoop van de eerste woning) en € 75.000 voor duurzaamheidsleningen (lening voor investering in energiebesparende maatregelen in de eigen woning).

Dit laatste fonds was tot en met 2016 uitgebreid naar totaal € 200.000. Bij de behandeling van de kaderbrief 2017 is ingestemd met een verdere uitbreiding naar totaal € 400.000 tot en met 2030 (looptijd van de duurzaamheidsagenda). Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) verzorgt het financiële beheer van de leningen.

Beide fondsen werken volgens het zogenaamde 'revolving fund' principe, dit betekent voor de looptijd van de fondsen een onafgebroken financieel hergebruik van de euro's die de gemeente eenmalig in de fondsen heeft gestort.



Garantstelling geldleningen

De gemeente Leusden heeft zich in het verleden garant gesteld voor geldleningen die door instellingen op gebied van sport en welzijn zijn aangetrokken. Per 1 januari 2018 zijn er acht lopende gemeentegaranties met een geborgd volume van € 828.000.

Achtervang sociale woningbouw

De leningen van in Leusden werkzame woningbouwcorporaties worden primair geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). In totaal betreft dit een leningsbedrag van € 94,7 miljoen. De gemeente heeft samen met het Rijk een achtervangpositie in het WSW, en staat daardoor op indirecte wijze garant.

Eigen woningbezit

De Nationale Hypotheekgarantie is een borgstellingsinstrument dat wordt uitgevoerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Per 2011 is de achtervangpositie van de gemeente Leusden in het WEW beëindigd voor nieuwe hypotheekgaranties. Sindsdien neemt het Rijk de volledige achtervang voor nieuwe hypotheekgaranties op zich. Voor de tot en met 2010 verstrekte, nog lopende garanties blijft de gemeentelijke achtervang in stand. In Leusden betreft het 802 hypotheekgaranties van in totaal € 148 miljoen.